

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 17P/83/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6624202308
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lenka Ragačová Černíková
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2024:6624202308.3

Uznesenie

Okresný súd Lučenec vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., narodený XX.XX.XXXX, bytom C. X, D. – E., zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, dieťa rodičov: otec F. B., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX/X, D. – E., toho času v G. H. I. C. E. A. A. XX, F. XXX, J. J. – B. a matka K. B., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom L. M. XXXX/XX, N. – O., prechodne bytom F. XX, L., za účasti navrhnutého náhradného rodiča: P. C., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. K.. M. XXX/XX, D., toho času bytom C. X, D. – E., o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

N a r i a d' u j e neodkladné opatrenie v nasledujúcom znení:

Súd d o č a s n e, do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 15P/83/2024, z v e r u j e maloleté dieťa A. B., narodeného XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti P. C., narodenej XX.XX.XXXX, ktorá j e p o v i n n á dočasne vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu v akom je vykonávajú rodičia, v bežných veciach ho zastupovať a spravovať jeho majetok.

odôvodnenie:

1. Dňa 02.05.2024 bol súdu doručený návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, odbor sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „úrad“) na nariadenie neodkladného opatrenia – dočasné zverenie maloletého dieťaťa A. B., narodený XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti P. C., narodenej XX.XX.XXXX spolu s podnetom na začatie konania o zmenu náhradnej osobnej starostlivosti. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnil tou skutočnosťou, že je potrebné bezodkladne upraviť pomery maloletého dieťaťa, nakoľko náhradný rodič, do ktorého starostlivosti bol maloletý rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 4P/44/2018-17 zo dňa 21.09.2018, právoplatným dňa 25.10.2018, dňa XX.XX.XXXX zomrel.

2. V rámci výkonu zabezpečovania náhradnej osobnej starostlivosti dňa 30.04.2024 úrad vykonal sociálne zisťovanie v rodine na adrese D., C. X. Byt je dispozične zariadený ako predizba, kuchyňa, obývací priestor, ktorá sa využíva zároveň ako spálňa a toaleta s kúpeľňou. Bývanie je zariadené účelovým nábytkom a elektrospotrebičmi bežnej potreby. Domácnosť je zariadená vhodným účelovým nábytkom, ktorý vyhovuje potrebám rodiny. Vykurovanie bytu je centrálné. Výdavky v súvislosti s užívaním predmetného bytu predstavujú sumu 257,- Eur mesačne za nájomné, vodu a elektrickú energiu.

V čase sociálneho zisťovania bola v domácnosti prítomná stará matka maloletého P. C., narodená XX.XX.XXXX, ktorá býva s maloletým v spoločnej domácnosti. Pani C. v rozhovore uviedla, že C. B. dňa 25.04.2024 odviezli do nemocnice, kde bol následne hospitalizovaný z dôvodu dýchavičnosti. Dňa 26.04.2024 im oznámili, že C. B. umrel. Menovaná ďalej uviedla, že po úmrtí starého otca s maloletým A. riešili jeho zverenie, maloletý je v kontakte aj s biologickou matkou K. B., bytom F. XX, L.. Podľa jej slov maloletý nemá záujem o zverenie do osobnej starostlivosti matky, nakoľko je citovo naviazaný na starú

matku, s ktorou býva v spoločnej domácnosti. Maloletý matku navštevuje sporadicky, otec maloletého je v Ústave na výkon trestu odňatia slobody, s ktorým je v telefonickom kontakte.

Pani C. uviedla, že má záujem zabezpečovať maloletému výchovu a starostlivosť, sú na seba citovo naviazaní. Maloletý ju rešpektuje, neudáva s ním žiadne výchovné problémy. Maloletý je žiakom X. L. A. E. R. C. I. D.. Pediatrom maloletého je O. M. L. v D.. Maloletý je zdravý, nie je sledovaný v žiadnej odbornej ambulancii.

Pani C. býva v spoločnej domácnosti s maloletým A. a so synom R. C., narodeným XX.XX.XXXX, ktorému zabezpečuje celodennú starostlivosť. Z programového informačného systému úradu, programu RSD o výplate dávok bolo zistené, že pani C. poberá na syna R. C. peňažný príspevok na opatrovanie v sume 569,-Eur mesačne. V čase sociálneho zisťovania v domácnosti bol maloletý A. prítomný, javil známky dobrej starostlivosti. Úrad v súlade s § 93 ods. 10 zákona č. 305/2005 Z.z. o SPODaSK a v súlade s článkom 12 Dohovoru o právach dieťaťa a podľa § 43 ods.1 zákona o rodine, na základe ktorých má maloleté dieťa právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú, vykonal pohovor s maloletým A.. Maloletý bol počas rozhovoru smutný, na otázky odpovedal ochotne a bezprostredne, súhlasil s vykonaním pohovoru a bez prítomnosti p. C. uviedol nasledovné skutočnosti: „Chcem byť zverený starkej, tu ostaneme bývať spolu. Nechcem ísť k mame, starkú mám rád.“

3. Na základe uvedených skutočností je úrad toho názoru, že situácia maloletého dieťaťa je naliehavá, preto navrhuje, aby Okresný súd Lučenec neodkladným opatrením dočasne zveril maloletého A. B., narodeného XX.XX.XXXX do starostlivosti P. C., narodenej XX.XX.XXXX a začal konanie vo veci zverenia maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti P. C., narodenej XX.XX.XXXX podľa § 45 ods. 1 Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene.

4. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

8. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

9. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

10. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

11. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

12. Podľa § 361 CMP, súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

13. Pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia vychádzal súd zo všeobecného právneho predpisu - Civilného sporového poriadku, ktorý v ustanoveniach § 324 a nasl. obsahuje všeobecnú úpravu neodkladných opatrení a osobitného právneho predpisu - Civilného mimosporového poriadku, ktorý v § 360 a nasl. obsahuje niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach zohľadňujúc špecifiká mimosporových konaní (a to vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých).

14. Nariadenie neodkladného opatrenia je podľa zákonného predpokladu prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi, ak tieto právne vzťahy vyžadujú potrebu bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená (§ 325 ods. 1 CSP). Neodkladné opatrenie v konaní vo veciach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloletých (§ 111 CMP) má byť prostriedkom ochrany zjavne ohrozených práv dieťaťa do doby, kým nebude o nich rozhodnuté podľa príslušných ustanovení zákona o rodine. Základným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je potreba bezodkladnosti súdnej úpravy pomerov účastníkov konania, v prípade konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých pomeroch maloletého dieťaťa. Takýmto spôsobom sa zabezpečuje rýchla úprava pomerov, ktoré neznesú ďalší odklad. Musí ísť teda o taký stav, ktorý si vyžaduje okamžitý zásah zo strany súdu, bez ktorého by mohlo dôjsť k ťažko napravitelnému, resp. nezvratnému poškodeniu oprávnených záujmov maloletého dieťaťa.

15. V konaní o nariadenie neodkladného opatrenia pre krátkosť času, ktorý zákonodarca ukladá súdu na rozhodnutie vo veci, nemôže súd v zásade vykonávať dokazovanie v relevantnom rozsahu, a preto vychádzal najmä z obsahu návrhu, priložených listinných dôkazov, ako aj zo správy kolízneho opatrovníka o šetrení pomerov.

16. Z ust. § 330 ods. 2 CSP vyplýva, že ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť aj neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej. Kritériom pre akceptovateľnosť takéhoto rozhodnutia je to, že totožnosť výrokov pripúšťa povaha veci. Súd teda vždy individuálne vyhodnotí, či povaha prejednávanej veci pripúšťa nariadenie požadovaného neodkladného opatrenia z hľadiska totožnosti výrokov. S prihliadnutím na citované ustanovenie nemožno abstraktne vymedziť, ktoré subjektívne nároky svojou povahou pripúšťajú nariadenie neodkladného opatrenia s výrokom totožným vo veci samej, avšak, ako to vyplýva z výkladu danej právnej normy, spravidla pôjde o špecifické nároky, pri ktorých musia byť súčasne splnené podmienky nariadenia neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 1 CSP. Okruh potenciálnych nárokov z daného hľadiska tým nie je vyčerpaný. Argumentačne udržateľný právny záver v konkrétnej veci si vždy vyžaduje zohľadnenie relevantných okolností prípadu.

17. Z predložených listinných dôkazov a obsahu spisového materiálu má súd osvedčené, že maloletý A. B. bol rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 4P/44/2018-17 zo dňa 21.09.2018, právoplatným a vykonateľným dňa 25.10.2018 zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca C. B., narodeného XX.XX.XXXX, ktorý dňa XX.XX.XXXX zomrel. Od smrti náhradného rodiča maloletý A. zotrval v domácnosti starého otca na adrese C. X, D., kde mu starostlivosť poskytuje stará matka P. C., narodená XX.XX.XXXX. Maloletý sa vyjadril, že chce aj naďalej zotrvať v starostlivosti starej matky, s matkou sa vída len sporadicky, otec je vo výkone trestu odňatia slobody.

18. Súd zhodnotením všetkých vyššie uvedených skutočností dospel k záveru, že je potrebné rozhodnúť o dočasnej úprave pomerov k maloletému dieťaťu A. B.. Toto rozhodnutie považuje súd za potrebné aj pre čiastočnú stabilizáciu a úpravu vzťahov v rodine a predovšetkým z dôvodu, že zákonný zástupca maloletého (náhradný rodič C. B.) je mŕtv a maloletého nemá v súčasnosti kto zastupovať (otec maloletého je vo výkone trestu odňatia slobody, matka o maloletého podľa obsahu návrhu javí záujem len sporadicky, maloletý odmietol starostlivosť matky, žiada zotrvať v starostlivosti starej matky). Na základe uvedeného mal súd za to, že je potrebné návrhu navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovieť, a preto maloleté dieťa A. B. súd dočasne zveril do osobnej starostlivosti starej matky P. C. predovšetkým s ohľadom na správu úradu o výsledku sociálneho zisťovania v domácnosti starej matky na základe jednoznačného vyhlásenia maloletého A., ktorý žiadal zotrvať v starostlivosti starej matky. Súd sa pri svojom rozhodovaní opieral o správu úradu, z ktorej má osvedčené, že stará matka P. C. má vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o maloleté dieťa, ktoré je na domácnosť starej matky zvyknuté a mieni v nej aj naďalej zotrvať. Stará matka sa od smrti náhradného rodiča (svojho manžela) o maloletého stará a v tejto starostlivosti chce aj pokračovať.

19. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že nejde vo veci o rozhodnutie konečné a až po vykonaní rozsiahlejšieho dokazovania súd rozhodne vo veci samej, v konaní o zmene náhradnej osobnej starostlivosti. Za týmto účelom na základe podnetu úradu v zmysle § 23 CMP začne konanie vo veci samej, v rámci ktorého bude zisťovať súčasné osobné, zárobkové a majetkové pomery matky, ako aj osobné predpoklady (najmä zdravotné, osobnostné a morálne) starej matky a odôvodnené potreby maloletého dieťaťa. Zároveň súd bude v konaní zisťovať, či spôsob života starej matky a života osôb,

ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Až na základe zistenia vyššie uvedených skutočností súd následne v konaní rozhodne vo veci samej, a to o zmene náhradnej osobnej starostlivosti a úprave výživného na maloleté dieťa.

20. Toto neodkladné opatrenie je vykonateľné dňom jeho doručenia (§ 332 ods. 1 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia, prostredníctvom Okresného súdu Lučenec, Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec na Krajský súd v Žiline, a to písomne.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP, je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP, zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 CMP, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 CMP, na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.